

POKLONI MI PARIZ

OLIVIJA ARDI

Prevela sa španskog
Gordana Mihajlović

■ Laguna ■

Naslov originala

Olivia Ardey
REGÁLAME PARÍS

Copyright © 2013 Olivia Ardey
Serbian Language Edition arranged through Montse
Cortazar Literary Agency (www.montsecortazar.com)
and Oh! Books Literary Agency. All rights reserved.

Translation copyright © 2016 za srpsko izdanje, LAGUNA

*Mojim prijateljima Huliji Monso i Manolu Monteru.
Neka Pariz bude vaš simbol dvadeset pet i još mnogo
godina ljubavi.*

*„Tad me čitaj i zavoli.“
Cveće zla, Šarl Bodler**

Kupovinom knjige sa FSC oznakom
pomažete razvoj projekta odgovornog
korišćenja šumskih resursa širom sveta.

SW-COC-001767

© 1996 Forest Stewardship Council A.C.

* Iz pesme *Epitaf za osuđenu knjigu*. (Prim. prev.)

PRVO poglavlje

ISKUŠENJE STANUJE GORE*

- Kako nema lifta? – negodovala je, gledajući ga u neverici.
- To je valjda neka šala, je li?
 - Molim te, Joli, pa ovo mesto je fenomenalno.
 - Nemoj tako da me zoveš. Hiljadu puta sam ti rekla da to mrzim.

Kao da je ne čuje, Aleho je i dalje zurio u pročelje veličanstvene zgrade.

- Video sam fotografije na sajtu za rezervaciju smeštaja. U pitanju je tipično parisko potkrovlje sa krovnim prozorima. Oduševiče te!

- Potkrovlje? To znači da je na posljednjem spratu – zagundala je zlovoljno, na ivici da izgubi strpljenje.

Proklet neka je čas kad joj je naspelo da prihvati poziv te stipse. Nije baš očekivala apartman u *Ricu*, ali njena

* Svi naslovi poglavlja odgovaraju imenima poznatih filmova, ali tamo gde se naš i španski distributerski naziv razlikuju, preveden je njihov zbog povezanosti sa sadržajem poglavlja, dok će originalni i domaći naziv biti u fusnoti. Ovde originalni naziv filma glasi *The Seven Year Itch*, iz 1955. godine, a kod nas *Sedam godina vernosti*. (Prim. prev.)

predstava o romantičnom vikendu bila je povezana sa šarmantnim hotelčićem, šetnjama obalom Sene i večerama uz svetlost sveća u nekom kafeu na Monmartru; a ne da namešta krevet i čisti patos u iznajmljenom potkrovlju. A pogotovo ne da tegli kofere uz stepenice do sedmog sprata.

Aleho je ukucao brojčanu šifru za ulazak u zgradu, i kad su se našli unutra, pogled na neopisivo čarobno predvorje ublažio je Jolandinu ljutnju. Pravougaoni prostor bez ikakvog nameštaja očaravao je svojom jednostavnošću zahvaljujući raznobojnoj sokli na kojoj je preovladavala plava i zacelo je poticala iz daleke 1913. godine, kada je izgrađena zgrada, kako je pisalo na neupadljivoj staroj ploči sa imenom arhitekta. Ističući se na zidu na drugom kraju predvorja, drvena vrata sa staklima i arabeskama u stilu art nuvoa propuštala su unutra prirodno svetlo. Desno od njih video se drugi ulaz, povezan sa stepenicama što su vodile do stanova. Čak su i neupadljivi poštanski sandučići, poređani uspravno, delovali kao iz davno prohujalih vremena. Aleho je zatvorio teška ulazna vrata sa gvozdenim rešetkama a Jolanda je povukla kofer sa osećajem da se kroz vremenski tunel vraća u bel epok.

– Što je sve ovo lepo – priznala je.

– Govorio sam ti ja. Vidiš li da sam uvek u pravu? – izjavio je samozadovoljno, a nju je to izbacilo iz takta.

Međutim, odgovor joj je zastao navrh jezika, pošto ih je škripanje šarki nateralo da pogledaju ka dnu predvorja. Nisu očekivali da se stražnje vratnice, lep ostatak davnih dana, otvore širom i bez ičije pomoći. Očigledno je tu naknadno ugrađen moderan mehanizam koji se pokretao daljinskim upravljačem.

Još su se više zabezeknuli videvši da iz nečega što je ličilo na unutrašnje dvorište sa privatnim vrtom izlazi motociklista

na hondi velike kubikaže. Izmakli su se u stranu da ga propuste, ulazna, gvozdena vrata su se takođe sama otvorila, i motor je izašao na trotoar nepogrešivo ispuštajući zvuke zakočene ručice za gas. Jolanda ga je propratila pogledom. Videlo se da je lik na motoru navikao da vlada tom moćnom mašinom. I protiv volje je nastavila da zuri u široka ramena u kožnoj jakni dok nije dao gas, skrenuo desno i udaljio se punom brzinom u pravcu Avenije republike.

Uto je uočila da je tlo pod njenim nogama kaldrmisano. Izračunala je koliko su široka vrata na koja je upravo zamakla honda i odgonetnula da je ta veoma impozantna gvozdena kapija napravljena da bi konjske zaprege i prvi automobili sa početka dvadesetog veka imali pristupa garažama u vrtu, po svoj prilici skrivenim iza drugih drvenih kapija. Zamislila je uniformisanog portira kako se javlja putnicima u jednom takvom starovremenskom vozilu, upravo tu gde se ona nalazila sto godina kasnije, i osmehnula se zamišljajući taj prizor.

No Alehov glas ju je vratio u obeshrabrujuću stvarnost. Eno ga tamo, čeka je na pragu vrata što vode do stepenica, i smejulji se pakosno iako dobro zna da joj nije do šale.

– Najzad! – uzviknuo je sa ushićenjem koje joj je postajalo nepodnošljivo. – Hajde, Joli, hrabro, penji se, to je samo sedam spratova. Da vidimo hoće li se ispostaviti da te godine sustižu.

Kakav moron..., pomislila je. *Stara, a tek sam napunila tridesetu?* Kao da oboje ne znaju da je on stariji od nje jedanaest godina, mada je uvek umanjivao za dve pošto je bio grozomorno prestravljen što je stigao do tog prokletog broja koji počinje četvorkom.

Zaklela se sebi da će, čim se vrate u Španiju, razjasniti Alehu kako stoje stvari. To jest, moraće da ga otkači i da se okane sažaljenja. Ali u Parizu nije bio pravi trenutak, sem

ako nije htela da joj priredi scenu kako on to zna i ume. Svakog dana se sve više kajala što se smuvala sa tim samoživim tipom. Bili su u vezi dva meseca, a poslednje dve nedelje se svakog jutra zaklinjala sebi da je taj dan poslednji, ali čim bi je pogledao s onim žalosnim licem, nije se osećala sposobnom da mu kaže da se nosi, iako nije podnosila muškarce lake na suzama. A ovaj je posebno umeo da se zaplače i najmanjim povodom.

Dok je smišljala najmanje okrutan način da raskine vezu koja ju je opterećivala, povukla je kofer ka stepeništu. Staklene vratnice su ostale odškrinute i kroz otvor je izašao da ih dočeka jedan crn mačak. Odmah se protrljao o Jolandine noge, tražeći da ga pomazi. Pomilovala ga je po leđima i pogledala procep kroz koji se uvukao, odakle se video deo unutrašnjeg dvorišta sa baštom. Pretpostavila je da je, pored bivših garaža stanara koje su se videle u dnu, ono povezano i sa zadnjim prostorijama piljare u prizemlju zgrade.

– Prestani da diraš tu mačku, pokupićeš od nje sve buve – ukorio ju je Aleho sa zebnjom na licu.

Coknula je jezikom ne prestajući da mazi macana.

– Kakva budalaština! Vidi ga, zar nije presladak?

– Lice mu je glupavo.

Ona nije mislila tako. Počešala je velikog mačora zdravog izgleda između ušiju, za oproštaj. Razmišljala je o vikendu koji tek što je otpočeo. Koliko god ga Aleho nazivao romantičnim, što se nje tiče neće tu biti ni „r“ od romantike. Zbog krize i neizbežnih rezanja troškova, škola u kojoj je radila bila je primorana da smanji broj nastavnog osoblja. Pošto je ona bila učiteljica sa najmanje radnog staža, sad su je angažovali povremeno, samo kad je trebalo zameniti nekoga na bolovanju. Već mesec dana nije radila iščekujući da je opet pozovu. Samo zbog toga je prihvatila Alehov poziv:

putovanje je plaćao on, iako je bio cicija. Ona u tom trenutku nije mogla da dozvoli sebi takav trošak, a bilo je od suštinskog značaja da iskoristi ukazanu priliku.

Doputovala je u Pariz vođena veoma ličnim i tajnim razlogom. Imala je potrebu da upozna onaj važan deo svoje prošlosti o kome je njena majka odbijala da govori. Kucnuo je čas da potraži odgovore na sva pitanja o ocu koje majka nikad nije htela da joj dâ. I nije je grizla savest što će radi toga iskoristiti Aleha, mada je nameravala da ga šutne čim se vrate u Valensiju. Rekla je sebi da onaj ko plaća ima glavnu reč; pa ako je on odlučio da mu je najzgodnije da iznajmi stan na sedmom spratu bez lifta u Belvilu umesto svih udobnosti u nekom hotelu u centru grada, super.

– Hajde, Aleho – odlučila je, opet se uspravljaajući; mačak je otišao odakle je i došao – hajde da se već jednom popnemo i vidimo da li je to potkrovlje tako šarmantno kao što ti kažeš. Pretpostavljam da nas gore čeka neko iz agencije za iznajmljivanje da nam dâ ključeve.

– Nisam ga uzeo preko agencije, iznajmio sam ga direktno od vlasnika. Patrika *kakoonobeše*... – Za razliku od Jolande, Aleho je govorio francuski samo koliko je bilo nužno da se sporazume. – Poslao mi je mejl u kome je pisalo da će nam ostaviti ključeve u otvoru kod strujomera – kazao je, vukući svoj kofer bez ikakve namere da ponesu i njen. – Malo neoprezno, jelda?

Slegla je ramenima, šta je drugo mogla.

– Napred, to je samo sedam spratova – ohrabrila je sebe, pomirena s tim da mora da se penje nebu pod oblake natovarena kao mazga.

Kad je stigla gore, i došla do daha, morala je priznati da je stan prekrasan. Bio je renoviran sa mnogo ukusa. Kupatilo i kuhinja su izgledali kao da su praktično novi.

Nameštaj se sastojao od kombinacije manjih predmeta iz *Ikee* i starinskih komada, dovitljivo restauriranih, kao što je bio gvozdeni krevet ofarban u tirkizno. Jedina spavaća soba imala je kos krov, ali u prostoriji koja je služila kao dnevni boravak, hodnik i kuhinja, nalazio se kauč na rasklapanje za dvoje. Na deo zida između jedina dva prozora koji su se, kao što je Aleho i kazao, nalazili na krovu i gledali na Ulicu Sorbi, naslanjao se stakleni sto za dvoje i služio kao pult i improvizovana trpezarija. Kod televizora je spazila kamin na drva. Bilo bi izvanredno da može da ga upali, ali zbog neuobičajene vrućine u Parizu krajem maja odbacila je tu zamisao.

– Moraćemo da sidemo u kupovinu da bismo napunili frižider – predložio je Aleho, videvši da ona razgleda šta ima u kuhinjskim ormarićima.

Pomislila je da vlasnik stana vodi računa o sitnicama, pošto je ostavio načeto pakovanje kafe, kesice šećera i veštačkog zaslađivača, zajedno sa teglom kakaoa u prahu, kutijom bretonskog kekisa i kesicama raznih vrsta čaja.

– Nećemo biti ovde duže od dva i po dana – usprotivila se. – Nemam nameru da uključujem šporet.

– Imaš li predstavu koliko je skupo jesti u Parizu? – upitao je, očigledno uznemiren.

On je već nekoliko puta bio u tom gradu i znao je kako izgleda kad ti izvlače novac za oskudan turistički jelovnik.

Okrenula se prema njemu i umirila ga osmehom.

– Vodi me gde hoćeš, ja častim. To je najmanje što mogu da uradim.

– Onda nećemo ni da se raspakujemo – prihvatio je sa olakšanjem. – Hajde da ne gubimo vreme.

Uzela je tašnu sa staklenog stočića i prebacila je preko ramena.

– Jedva čekam da mi pokažeš najlepše kutke Pariza.

Instinktivno ga je uhvatila za ruku, simpatičnim i prijateljskim pokretom, ništa više. No on ju je odmah otrgao. Jolandu je to samo delimično iznenadilo. Od pre dve nedelje, Aleho se neobično ponašao prema njoj; ponekad bi se zalepio kao žvaka, a nekad nije hteo ni da joj priđe. Činilo se da dobije alergiju ako je dodirne. Iz čista mira bi se zamislilo, ili bi ga zatekla kako je proučava pogledom koji joj se nije nimalo dopadao; neki put sa takvom grimasom na licu kao da nešto petlja a drugi put izmučeno, kao da mu neki vraški težak problem zagorčava život. Bio je pomalo udaren i samoživ. Još se pitala gde joj je bila pamet onog dana kad je pristala da izađe s njim. Bio je tipičan univerzitetski profesor što osvaja žene rečenicama iz knjiga, naučenim napamet. Ili izmišljenim, đavo bi ga znao. A ona je pala na njegovu jeftinu filozofiju kao glupa guska. Uh, što joj je bilo preko glave njegove taktike razvedenog muškarca za koga je život novopečenog samca bio preveliki zalogaj pa se smuvao sa mnogo mlađom devojkom da bi proživeo tobožnju drugu mladost.

Otišla je do vrata stana a on je krenuo za njom. Otvorivši, naleteli su na muškarca kog je Jolanda smesta prepoznala. Kožna jakna i kaciga okačena oko lakta nisu ostavljale mesta sumnjama: bio je to motociklista sa kojim su se mimoišli nešto ranije. U tom trenutku je otključavao vrata susednog stana. Primetila je da mu je kosa svetlosmeđa, da je visok i da ima široka pleća.

Okrenuo je glavu i pogledao je pravo u oči. Osmotrla je njegovo oštro lice i vilicu potamnelu od jednodnevne brade. Nije bio naročito lep, ali zračio je magnetskom privlačnošću i opasnošću. Ako bi nekad prošao na kastingu, dobio bi ulogu lošeg momka.

– Oh! Stigli ste – rekao je pružajući joj ruku.

Izgovarao je reči polako, ali videvši da Jolanda klima glavom stavljajući do znanja da govori francuski jezik, prestao je da koristi ton kojim se po svemu sudeći sporazumevao sa stranim turistima.

– Ja sam Patrik Žilber, vlasnik. – Stisnula mu je ruku. – Bili smo u vezi preko mejla. Vidim da ste bez problema našli ključ od stana.

Ceo njen odgovor bio je jedan zvaničan osmeh. Čutke je ukorila sebe i skrenula pogled da ga ne bi gledala tako bezočno. Pripadao je onoj vrsti muškaraca od kojih žena ne može da odvoji oči.

– Kako je? – pozdravio ga je Aleho i predstavio se.

Manje-više, snalazio se na francuskom.

Dok su se njih dvojica rukovali, uočila je razliku između sedmog i donjih spratova. Na tom odmorištu su stajala dvojica istovetna vrata umesto jednih na koja se prvobitno ulazilo u stan. Zaključila je da je potkrovlje koje su iznajmili zapravo deo susednog stana i da je on ranije morao biti ogroman. Pametno se dosetio taj dečko s motorom da podeli stan i izvlači korist iznajmljujući turistima deo koji je njemu suvišan.

Osmotrla je dvojicu muškaraca, i kao što to obično biva, poređenje je ispalo na Alehovu štetu. Pored tog diva je on, njene visine, delovao još mršavije; njegova duga kosa intelektualca – još staromodnija; a njegovo nastojanje da izgleda kao svetski čovek – još smešnije. Sve u svemu, bio je manje poželjan, a i to imajući u vidu da je požuda, s njene strane, ishlapila nedeljama ranije.

Pogledala je momka u crnoj jakni. Zašto njoj nikad ne prilaze mačo tipovi? Hvatao ju je bes što kao magnet privlači muškarce koji mrze rizik i liče na izgublenu štenad, željni da ih neko žensko potapše po leđima da bi se osetili važnim.

Pogledala je krišom Aleha i prebacila tašnu preko ramena. *Ti plaćaš put, inače...*, kazala je sebi. Oni su i dalje razgovarali o pojedinostima najma i uplati novca na račun u banci. Nije je grizla savest što ga tako iskorišćava. Dve avionske karte linijom niskotarifne kompanije i novac za dve noći u tom potkrovlju neće ga finansijski upropastiti. Na kraju krajeva, ona tek što je uvećala listu nezaposlenih u Španiji. Morala je da dođe u Pariz i pronade odgovor na sve nepoznanice iz njene prošlosti koje su je godinama kopkale; upravo u tom trenutku imala je slobodnog vremena a nije bila u prilici da troši uštedevinu na putovanja. Neka plati Aleho, radi toga ga trpi a uz to, na Univerzitetu ima dobru platu.

Prenula se iz tih misli kad se vlasnik najzad obratio njoj.

– Ovde živim, ako vam nešto treba, mada nemam neko tačno određeno vreme kad sam tu – objasnio je naposljetku, ne skidajući pogled sa Aleha. – Dobro došli u Pariz.

Nije se osmehnulo, ali te poslednje reči je izustio upirući tamne oči u Jolandine.

– Hvala – odvrtila je i izdržala njegov pogled.

Trajalo je veoma kratko, ali pretpostavila je da joj blag smešak uputio kao nagradu za njen tačan izgovor. Sigurno se iznenadio što govori njegov jezik gotovo kao prava Parižanka.

– Provešćemo ovde samo dva dana – umešao se Aleho na francuskom sa jakim španskim naglaskom. – Ako nam nešto bude trebalo, pozvaću vas. Umemoisao sam mobilni iz mejla – izjavio je opraštajući se, i požurio Jolandu tako što ju je obgrlio rukom oko donjeg dela leđa. – Hajdemo, Joli.

Stisnula je usne pošto nije imala želju da mu po ko zna koji put ponavlja, a pogotovo ne pred drugima, da mrzi to ime od milja. Pogledala je vlasnika honde bez prikriivanja, a on joj je okrenuo leđa uvlačeći ključ u ključaonicu svog stana. Zatim je

odmerila od glave do pete „mladolikog četrdesetogodišnjaka“ sa kojim samo što nije podelila večeru i krevet.

– Hajdemo, umirem od gladi – profrfljala je, spuštajući se žurno niz stepenice.

Odluka je doneta. Čim se vrate u Španiju, okončaće tu vezu sa Alehom koja nikuda ne vodi.

DRUGO poglavlje

ZBOGOM, MALA, ZBOGOM*

Tata je uvek govorio da se najbolje fotografije Ajfelove kule prave sa Trokadera. Danju podseća na rešetkastu strelu uperenu u nebo; a noću liči na ogromno koplje sazdano od svetlosti.

Zabeležila je tu rečenicu u notes i zamislila se, oslanjajući hemijsku olovku na usne. Najviše bi volela da je prvo otišla do Ajfelove kule, celog života je želela da je najzad vidi rođenim očima. Međutim, Aleho je imao drugačije planove. Vozili su se taksijem pošto je Jolanda uporno to tražila, i naravno, ponudila da ona plati, videvši da je on zapeo da se od Luvra do Trga Etoal voze metroom. Noge su joj otpale od nasumičnog tabananja od sale do sale, krivicom univerzitetskog profesora koji je za sebe mislio da je dovoljno pametan da se ne izgubi u muzeju u kome čovek može da provede celu sedmicu a da ne vidi sve do kraja. I povrh svega, odbijao je da pita čuvaru. Naposljetku su osmotrili Mona Lizu izdaleka, budući da je u prostoriji sve vrvelo od turista. Osim bezbrojnih hodnika, kojima su prošli za tili

* Originalni naziv filma *Gone Baby Gone* (2007), kod nas *Nestala*. (Prim. prev.)